

Maastricht University

Faculteit der Rechtsgeleerdheid

Algemeen Hoofdstuk

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
2. Algemene reflectie volgens de vier standaarden	5
Standaard 1: Beoogde leerresultaten	5
Standaard 2: Onderwijsleeromgeving	6
Standaard 3: Toetsing	10
Standaard 4: Gerealiseerde leerresultaten	12
3. SWOT-analyse Opleidingsoverstijgende Zaken	13
Standaard 1: Beoogde leerresultaten	13
Standaard 2: Onderwijsleeromgeving	13
Standaard 3: Toetsing	14
Standaard 4: Gerealiseerde leerresultaten	14
4. Onderwijs in coronatijd	15

1. Inleiding

In dit algemene hoofdstuk wordt naar aanleiding van de vier NVAO-standaarden gereflecteerd op kenmerken die de verschillende opleidingen gemeen hebben. De zelfevaluatie-rapporten zijn vervolgens volledig gewijd aan die opleidingen zelf. Uit de reflectie wordt een algemene SWOT-analyse gedestilleerd. Verder is een specifieke paragraaf gewijd aan een reflectie op de coronaperiode.

Over de faculteit

De Faculteit der Rechtsgeleerdheid van de Universiteit Maastricht (UM) ambieert om hoogwaardig en uitdagend onderwijs aan te bieden. Als jongste rechtenfaculteit van Nederland is de faculteit een pionier in kleinschalig, constructivistisch en activerend onderwijs waarbij het verwerven van vaardigheden voor toekomstige juridische professionals veel aandacht krijgt. Naast de jongste faculteit van Nederland is de faculteit ook de meest internationale: in 2022-2023 was 53% van de studenten en 40% van de wetenschappelijke staf uit het buitenland afkomstig. De faculteit biedt naast twee Nederlandstalige bachelors en vier Nederlandse masters ook een Engelstalige bachelor, vier Engelstalige masters en twee Engelstalige advanced masters aan. Eén Nederlandstalige master heeft een Engelstalige track.

Ontwikkelingen sinds vorige visitatie

In 2017 zijn alle opleidingen van de faculteit succesvol gevisiteerd en opnieuw geaccrediteerd. Op basis van de bevindingen en aanbevelingen die uit die her-accreditatie voortvloeiden is een facultair actieplan (zie algemene bijlage) geformuleerd dat ook het uitgangspunt vormde van de midterm review (voor rapport zie algemene bijlage) zoals die in december 2021 heeft plaatsgevonden. Het actieplan is – waar nodig – aangepast naar aanleiding van de bevindingen van de mid-term commissie zoals die in haar rapport zijn omschreven.

De ontwikkelingen zoals die zich sinds die hernieuwde accreditatie hebben voorgedaan kunnen in de context van de volgende omstandigheden worden geplaatst:

- Het domeinspecifiek referentiekader Rechtsgeleerdheid 2015.
- De implementatie van het Civiel Effect Convenant 2016.
- De afschaffing van de basisbeurs en de daaruit voortvloeiende [Kwaliteitsafspraken](#) die in 2019 op universitair niveau met OC&W zijn overeengekomen. Voor de faculteit waren daar vooral de afspraken over groeps-grootte, intensieve contacturen, mentoraat en continue docentprofessionalisering van belang, maar ook de universitaire afspraken op het gebied van een nieuwe visie op toetsing hebben grote invloed gehad op de inrichting van toetsing in de faculteit.
- De universitaire strategische programma's: '[Community at the CORE 2017-2021](#)' en '[De Europese universiteit van Nederland; Een zorgzame en duurzame universiteit 2022-2026](#)', en het facultaire strategische programma '[Creative Community @Law 2018-2022](#)'.
- De universiteits-brede overstap van Blackboard naar Canvas als *Learning Management System* (LMS) in september 2020.
- Wijzigingen ten aanzien van de toelating van niet direct toelaatbare kandidaten in de masteropleiding op basis van de wijzigingen in de Variawet Hoger Onderwijs 2021.
- De disruptieve consequenties van de coronapandemie zoals die invloed hebben gehad op het onderwijs in de periode maart 2020-september 2022 en daarna.

Alles in oegenschouw nemend, wordt de afgelopen periode gekenmerkt door een intensieve hervormingsagenda, waarbij alle curricula zijn aangepast aan de huidige tijd.

Kwaliteitszorg en structuur

De faculteit streeft ernaar het onderwijs zoals dat wordt aangeboden continue te verbeteren. Te dien einde is er een kwaliteitscontrole cyclus onderwijs die – mede in het kader van de door de universiteit behaalde Integrale Toets Kwaliteitszorg (ITK) – loopt van het niveau van het CvB tot aan de individuele opleidingsonderdelen in de verschillende opleidingen. In het kader van de komende ITK-ronde wordt deze cyclus momenteel opnieuw bezien en waar nodig aangescherpt.

Het onderwijs in de verschillende opleidingen wordt georganiseerd onder verantwoordelijkheid van het Faculteitsbestuur. Het Faculteitsbestuur stelt – met de benodigde instemming van de betrokken opleidingscommissies en de Faculteitsraad – de OER'en van de verschillende opleidingen vast.

De faculteit kent drie opleidingsdirecteuren (een voor de Nederlandstalige bacheloropleidingen, een voor de Engelstalige bacheloropleiding en een voor de masteropleidingen) die de directe verantwoordelijkheid dragen voor de inhoud en de kwaliteit van de aan hun toegewezen opleidingen. De opleidingsdirecteur voor de Nederlandstalige bachelors krijgt ondersteuning van een programmacoördinator voor de bachelor Fiscaal recht, en de opleidingsdirecteur voor de masters wordt ondersteund door programmacoördinatoren – voor elke masteropleiding één. Recent kent ook de bachelor European Law School een tweetal coördinatoren. De opleidingsdirecteuren bewaken de kwaliteit van de opleidingen via blok-, toets- en programmaevaluaties – los van en in samenwerking met de opleidingscommissies – en leggen verantwoording af aan het Faculteitsbestuur.

Naast de formele cycli is er een wekelijks onderwijsoverleg waarbij opleidingsdirecteuren, de voorzitter van de examencommissie, het hoofd van het opleidingsinstituut, de teamleider van de studieadviseurs en de beleidsmedewerkers onderwijs onder voorzitterschap van de vice-decaan onderwijs, actuele zaken en casuïstiek bespreken. De vice-decaan heeft zitting in het universitaire onderwijsplatform waarin onder meer alle vice-decanen onderwijs van de UM zitting hebben en dat onder voorzitterschap van de rector magnificus maandelijks vergadert. Daarnaast zijn er op landelijk niveau regelmatig overleggen op het niveau van decanen (Raad van Decanen Rechtsgeleerdheid – RDR); op het niveau van vice-decanen onderwijs en opleidingsdirecteuren (het LOODrecht-overleg) en op het niveau van beleidsmedewerkers onderwijs (LOBHOR-overleg).

Binnen de opleidingen zijn blokcoördinatoren – vaak ondersteund door collega's in een zogenaamde planningsgroep – verantwoordelijk voor de inhoud en uitvoering van het desbetreffende opleidingsonderdeel (in de meeste opleidingen een “blok” genoemd). Blokcoördinatoren worden – in overleg met betrokken capaciteitsgroepvoorzitters – door de opleidingsdirecteuren benoemd. De blokcoördinator is tevens door de examencommissie benoemd als examiner van het desbetreffende opleidingsonderdeel. De blokcoördinator organiseert gedurende het opleidingsonderdeel een wekelijks tutorenoverleg waarbij inhoudelijke en didactische aspecten besproken worden en waar de coherentie tussen verschillende onderwijsgroepen bewaakt wordt. Als regel zijn blokcoördinatoren gepromoveerd en zijn zij in het bezit van hun BKO. De opleidingsdirecteur (of programmacoördinator) organiseert regelmatig een curriculumoverleg waarin alle blokcoördinatoren zitting hebben en waar afspraken worden gemaakt en bewaakt aangaande *constructive alignment* van horizontale – longitudinale – en verticale leerlijnen. In de bachelor Rechtsgeleerdheid ondersteunen jaarcoördinatoren de opleidingsdirecteur bij de uitvoering van met name het horizontale aspect.

2. Algemene reflectie volgens de vier standaarden

Standaard 1: Beoogde leerresultaten

In de zelfevaluatierapporten van de verschillende opleidingen worden inhoud, niveau en oriëntatie opleiding specifiek geduid aan de hand van het referentiekader, de Dublin-descriptoren en de implementatie daarvan in Europese en nationale kwalificatieraamwerken.

Noch uit de voorgaande visitatie, noch uit de midterm review kwamen op- of aanmerkingen over beoogde leerresultaten op opleiding-overstijgend niveau. Dat gezegd hebbende, is het belangrijk op te merken dat in alle opleidingen bevindingen uit onderzoek in het onderwijs worden geïntegreerd, dat er contacten zijn met (inter) nationale collega's en dat langs verschillende wijzen contact wordt gehouden met alumni en het beroepenveld. Deze interacties fungeren als een natuurlijk klankbord om de leeruitkomsten in de verschillende opleidingen *up-to-date* te houden.

Onderzoek

Het merendeel van de staf die de verantwoordelijkheid draagt voor de inhoud van de verschillende opleidingen heeft tevens onderzoekstaken. Die taken worden uitgevoerd in de verschillende onderzoeksinstituten en -groepen binnen de faculteit die regelmatig gevisiteerd en beoordeeld worden. In het meest recente onderzoeksvisitatierapport uit 2022 werd het facultaire onderzoek als “zeer goed” gekwalificeerd en werd geconcludeerd: ‘the research-teaching nexus is strong.’ Onderwijsmateriaal wordt jaarlijks geëvalueerd en geactualiseerd en wetenschappelijke en andere actuele ontwikkelingen komen in het onderwijs aan bod – zodat studenten met het meest actuele onderzoek in aanraking komen. In verschillende modules, met name de vrije keuzeruimte, worden studenten door staf direct bij onderzoek betrokken. Getalenteerde en geïnteresseerde bachelorstudenten kunnen deelnemen aan het zogenaamde *Marble* programma waar studenten in groepsverband werken aan een onderzoeksopdracht; in de master's honours research track worden getalenteerde masterstudenten voorbereid op het schrijven van een PhD(voorstel) en een academische carrière.

Internationaal perspectief

De faculteit participeert in nationale en internationale fora op het gebied van (probleemgestuurd) juridisch onderwijs. De faculteit is zelf initiator geweest van een klein informeel netwerk van rechtenfaculteiten die gebruik maken van Probleemgestuurd Onderwijs (PGO). Ook in YUFE-verband is sprake van reflectie en afstemming op het gebied van onderwijs. Opleidingen die in het Engels worden aangeboden, voldoen aan de eisen om een programma in een andere taal dan het Nederlands aan te bieden. In de desbetreffende zelfevaluatierapporten zal dit per opleiding nader onderbouwd worden. De UM als geheel heeft het CeQuint keurmerk voor kwaliteit in internationalisering.

In het kader van deze standaard moet ook worden opgemerkt dat de universiteit zich middels de Kwaliteitsafspraken gecommitteerd heeft aan *Global Citizenship Education*. Voor wat betreft de opleidingen binnen de faculteit is er – in overeenstemming met de universitair verantwoordelijke – voor gekozen om de eindtermen van de opleidingen niet aan te passen, maar om de gewenste leeruitkomsten aangaande *Global Citizenship Education* in de huidige leerresultaten te integreren.

Beroepenveld en alumni

Studenten komen met het beroepenveld in aanraking via gastcolleges, masterclasses en stages. Tevens is een deel van de academische staf ook gelijktijdig werkzaam in het beroepenveld. In meerdere opleidingen is – met beperkt resultaat – geëxperimenteerd met het oprichten van een klankbordgroep met vertegenwoordigers uit het (brede)

werkveld. Tot de uitbraak van de coronapandemie was er een jaarlijkse bijeenkomst van een tweetal alumni-adviesraden (een Nederlandstalig, een Engelstalig) die om strategisch advies werd gevraagd. Sinds de pandemie heeft elke opleiding geregeld overleg met de beroepspraktijk.

Standaard 2: Onderwijsleeromgeving

Onderwijsfilosofie

Het onderwijs aan de faculteit wordt gegeven op basis van Probleemgestuurd Onderwijs (PGO). Op basis van een intern UM-onderzoek uit 2017 (het 'EDview-project') wordt onderwijs gezien als PGO op het moment dat vaststaat dat het onderwijs voldoet aan de vier principes van het PGO, te weten, als het onderwijs *constructief*, *contextueel*, *collaboratief* en *zelfsturend* van aard is (de zogenaamde CCCS-principes, naar hun Engelstalig acroniem). Binnen deze vier pijlpalen kunnen binnen opleidingen, of opleidingsonderdelen verschillende accenten gelegd worden. Het PGO is daarmee geen dwingend keurslijf maar een diverse en inspirerende onderwijsleeromgeving.

Werkvormen

De belangrijkste vorm waarin PGO wordt aangeboden is de zogenaamde onderwijsgroep. In een groep van 15 tot 19 studenten (de universitaire Kwaliteitsafspraken vragen om een maximale effectieve groeps grootte van 15 studenten in de eerste twee jaren van bacheloropleidingen) wordt onder begeleiding van een tutor gewerkt aan de oplossing van in de praktijk gewortelde problemen om zo (onderdelen van) juridische leerstukken aan te leren. De tutorrol wordt door alle (junior en senior-) leden van de academische staf vervuld en niet alleen door junior staf, iets wat de vorige visitatiecommissie als *best practice* bestempelde. Naast de onderwijsgroepen worden ook flankerende vormen van onderwijs aangeboden – veelal in de vorm van practicumonderwijs of (interactieve) hoorcolleges (fysiek, online of “blended” met kennisclips).

Contacturen

De vorige visitatiecommissie – alhoewel onder de indruk van de gedragenheid van de onderwijsfilosofie door alle lagen van de faculteit heen – constateerde terecht dat PGO een arbeidsintensief systeem is dat veel vraagt van staf en de organisatie als geheel. Ook vroeg de visitatiecommissie aandacht voor het aantal contacturen. Dat laatste element is een wezenlijk onderdeel van de Kwaliteitsafspraken zoals die door de UM met OC&W gemaakt zijn. Een van de afspraken behelst dat alle studenten in de eerste twee jaren van de bachelor minimaal zeven intensieve contacturen per week aangeboden krijgen. Hoorcolleges tellen niet mee voor deze contacturen.

Bachelor Rechtsgeleerdheid	Contacturen
jaar 1	9
jaar 2	9
jaar 3	9

Bachelor Fiscaal Recht	Contacturen
jaar 1	9
jaar 2	10
jaar 2	9
jaar 3	10

Bachelor European Law School	Contacturen
jaar 1	9
jaar 2	10
jaar 3	8

Initiële masteropleidingen	Contacturen
jaar 1	8
jaar 2, alleen master International Laws	verschilt per universiteit

Tabel 1. Gemiddeld aantal contacturen per week. De contacturen van de advanced masteropleidingen staan in de desbetreffende rapporten.

Docent-student ratio

De faculteit heeft de afgelopen jaren veel geïnvesteerd – vanuit middelen die vrijkwamen uit de Kwaliteitsafspraken, het Nationaal Programma Onderwijs, maar ook voor een significant deel vanuit de eigen begroting – om de onderwijs-gerelateerde werkdruk te beteugelen en om een verantwoorde docent-student ratio te kunnen handhaven. Het programma ‘Erkennen & Waarderen’, dat zich onder meer richt op het beter waarderen van onderwijsactiviteiten in een academische carrière is daarbij onmisbaar.

Academisch jaar	Aantal (unieke) studenten ingeschreven op 1 december	Gemiddeld aantal fte onderwijs	Docent-student ratio
2019/2020	2797	105,34	1 op 26,6
2020/2021	3088	117,55	1 op 26,3
2021/2022	3344	115,98	1 op 28,8
2022/2023	3337	122,20	1 op 27,3
2023/2024	3473	125,12	1 op 27,8
Gemiddeld 2019-2023	3208	117,24	1 op 27,4

Tabel 2. Docent-student ratio 2019-2023 (het aantal studenten gedeeld door het aantal fte).

Onderwijsvoorzieningen

De facultaire onderwijsvoorzieningen zijn ook ingericht op het PGO. Dat wil zeggen dat er in de faculteit vooral onderwijsruimtes zijn die ingericht zijn voor kleine groepen. Sinds de coronapandemie zijn al deze ruimtes voorzien van een smartboard, camera's en microfoons. Daarnaast kent de faculteit een aantal (middel)grote zalen die geschikt zijn voor flankerende onderwijsvormen zoals practica (een van de collegezalen is ingericht als rechtbank) en colleges. Deze zalen zijn uitgerust met audio/video apparatuur die livestreamen mogelijk maakt. Verder heeft de faculteit een timeshare in twee grote collegezalen – een in de School of Business and Economics en een in de UM-gebouwen op de Tapijnkazerne. Voor de coronapandemie werden ten behoeve van colleges ook zalen buiten de UM gehuurd. Het open karakter van de beide gebouwen van de faculteit – die in hun geheel door staf en studenten gedeeld worden – en de tuin daartussen – zorgen voor een warme omgeving voor het vormen van een onderwijsgemeenschap. Er zijn veel studieplekken in de gangen van de gebouwen, er zijn common rooms voor de studenten en voor staf en er is een horecagelegenheid in de faculteit. Als het weer het toelaat wordt de tuin zowel door staf als studenten intensief gebruikt.

Onderwijsinnovatie

De vorige visitatiecommissie wees op de kans om bevindingen uit de onderwijspraktijk verder te dissemineren. Naast het feit dat een aantal collega's, in het kader van 'erkennen en waarderen', zich steeds verder toelegt op onderwijsontwikkeling, -onderzoek en publicatie op een meer klassieke wijze, heeft de faculteit geïnvesteerd in

het laten opbloeien van een facultaire onderwijsgemeenschap. Onder de vlag van MILE (*Maastricht Insights/Inspiration/Impact in/for/on Legal Education*) worden regelmatig discussiebijeenkomsten georganiseerd waar stafleden praten over een variëteit van onderwijs gerelateerde zaken.

Wetenschappelijk personeel

De academische staf die werkzaam is in de verschillende opleidingen is op basis van juridische disciplines georganiseerd in een van de zes capaciteitsgroepen (Privaatrecht, Publiekrecht, Internationaal en Europees Recht, Strafrecht en Criminologie, Grondslagen en Belastingrecht). De capaciteitsgroepen zijn verantwoordelijk voor het leveren van de benodigde – inhoudelijk capabele – staf voor de verschillende opleidingen. Onderwijs wordt gegeven door gepromoveerde staf die zowel een onderwijs- als een onderzoekstaak heeft. Daarnaast worden ook promovendi en (junior) docenten ingezet in de verschillende opleidingen. Waar dat gebeurt in de masteropleidingen betreft dat of zeer ervaren senior docenten of promovendi die op hun eigen onderwerp onder begeleiding van een gepromoveerde collega onderwijs geven. Sinds 2021 kent de faculteit ook een groep (junior) docenten die breed in de bachelors worden ingezet, maar niet in een capaciteitsgroep is ingebed en direct onder de betrokken opleidingsdirecteuren vallen. Deze docenten worden in de breedte ingezet in de eerste jaren van de bacheloropleidingen.

Docentprofessionalisering

Stafleden die in het onderwijs worden ingezet krijgen bij aanvang van hun aanstelling een verplichte onboarding training waarbij zij bekend gemaakt worden met de uitgangspunten van de onderwijsfilosofie en waar zij kunnen oefenen met hun rol in het uitvoerend onderwijs. Staf met een substantiële onderwijsaanstelling (in omvang en duur) is in principe verplicht om binnen twee jaar hun BKO te halen (waarbij opgemerkt moet worden dat de pandemie hier disruptief gewerkt heeft). Zie onderstaande tabel voor BKO cijfers (waarbij bedacht moet worden dat de faculteit in de afgelopen jaren met 100 FTE is gegroeid). Staf die al elders een BKO heeft behaald is wel verplicht om de *onboarding* training te volgen. Ten behoeve van het halen van de BKO is een modulaire leergang ingericht die – overeenkomstig universitaire afspraken daarover – uitgaat van de onderwijsfilosofie van UM. In het kader van de Kwaliteitsafspraken is een systeem van continue docentprofessionalisering (*continued professional development* - CPD) uitgerold, waarbij staf die een BKO heeft gehaald CPD-plichtig wordt en geacht wordt 16 uur per jaar aan CPD-activiteiten te besteden. De leidinggevende borgt dat deze uren ook daadwerkelijk worden ingezet. Om deze professionalisering te faciliteren is er binnen de faculteit een BKO-coördinator en een CPD-coördinator, die verantwoordelijk zijn voor het leeraanbod binnen de beide cycli, waarbij opgemerkt dient te worden dat CPD-activiteiten voor een groot deel vormvrij zijn en er wordt aangesloten bij het aanbod dat op universitair niveau via het centrale *teaching and learning centre* EdLab wordt aangeboden.

Totaal WP in dienst <i>Teacher; Assistant Professor; Associate Professor; Full professor</i>	237	100%
BKO behaald (<2023)	111	47%
BKO bezig (2023/2024)	83	35%

Tabel 3. BKO behaald/bezig (januari 2024)

Staf die onderwijs verzorgt in het Engels terwijl dat niet hun moedertaal is of in het Nederlands terwijl dat niet hun moedertaal is, moet minimaal een beheersing op C1 niveau hebben. Inmiddels is alle staf die actief is in het onderwijs op minimaal C1 niveau gecertificeerd.

International Classroom en International Corridors

De faculteit is trots op haar internationale karakter. De samenstelling qua nationaliteiten in de Engelstalige opleidingen is divers zonder dat er sprake is van oververtegenwoordiging van bepaalde nationaliteiten. Studenten die Nederlandstalige opleidingen volgen zitten als zodanig niet in een *international classroom* maar komen via het

open en compacte karakter van de faculteitsgebouwen wel continue in contact met hun internationale *peers* – een fenomeen dat binnen de faculteit *international corridors* wordt genoemd. Hoewel dit proces grotendeels natuurlijk verloopt, moedigt de faculteit wel aan dat de studieverenigingen zich expliciet richten op zowel de Nederlandse als de internationale studenten en zo een katalysator zijn in het versterken van de facultaire gemeenschap. In de afgelopen jaren is er veel aandacht besteed aan de community vorming van met name de Nederlandse studenten – iets waar de vorige visitatiecommissie op wees.

Honours onderwijs

Voor getalenteerde bachelor- en masterstudenten biedt de faculteit honoursprogramma's aan. In de bachelor is er vanaf jaar 2 een honours programma dat deels bestaat uit elementen op universitair niveau (die zijn dus voor alle UM honours studenten gelijk) en deels uit projectwerk en persoonlijk leiderschap op facultair niveau. In de master bestaat de master's research honours track die met name doelt op het verwerven van kennis van onderzoeksmethodologie die de betrokken studenten dienen toe te passen op hun masterthesis. Het master honours programma wordt aangeboden door de Graduate School.

Naast de honours programma's hebben studenten ook de kans om deel te nemen aan andere vormen van (extra) curriculaire activiteiten die eveneens onder de noemer van honours geschaard kunnen worden. Zo biedt het MaRBLLe programma bachelorstudenten de kans om in groepsverband de kans om aan onderzoek te doen, en kunnen masterstudenten in het PREMIUM programma in multidisciplinaire teams problemen van echte (externe) opdrachtgevers oplossen.

Ten slotte stimuleert de faculteit extracurriculaire deelname aan prestigieuze (internationale) (pleit)wedstrijden.

De vorige visitatiecommissie vroeg ook aandacht voor de aanpak van extra-curriculaire activiteiten en keuzeruimte met name gericht op de honours programma's en de positie van Moot Courts (die onder voorwaarden curriculair konden worden ingebracht). In de afgelopen periode heeft de faculteit ervoor gekozen om ambities voor facultaire honours programma's wat te matigen en daarbij – zeker voor de bachelors – nauwer aan te sluiten bij universitaire honours-initiatieven. Voor wat betreft de Moot Courts is in 2018 beslist dat deze alleen nog extra-curriculair ingebracht kunnen worden. Een aantal grote Moot Court-wedstrijden worden door de faculteit nog gecrediteerd met EC's maar deze kunnen niet meetellen in de 180 EC of 60 EC voor het desbetreffende bachelor- of masterprogramma.

Toelating

Ten aanzien van de masters merkte de vorige visitatiecommissie op om de februari-instroom (die in nagenoeg alle masterprogramma's voorzien was) te herzien in het kader van community vorming en de rendementen. Dit is een punt dat ook in de midterm review opnieuw onder de aandacht werd gebracht. Dit heeft de faculteit doen besluiten om met ingang van academisch jaar 2022/2023 de februari-instroom af te schaffen. Vanaf 2023/2024 is met de invoering van de herziene curricula van de masters ook een strakker gestuurd masterthesis traject ingevoerd, waarmee gericht gestuurd wordt om de masterthesis binnen het jaar dat voor een master staat af te ronden.

De invoering van de Variawet Hoger Onderwijs 2021 heeft geleid tot een veranderde aanpak van niet direct toelaatbare kandidaten voor masterprogramma's. Waar deze kandidaten tot en met academisch jaar 2023/2024 werden toegelaten op basis van het slagen voor een op het specifieke masterprogramma toegespitste toelatingstoets, kon deze methode niet langer gebruikt worden omdat de binaire uitslag van een dergelijke toets geen ruimte bood voor het wegnemen van redelijke deficiënties binnen een redelijke termijn – wat op basis van artikel 7.30e WHW wel aangeboden moet worden. Daarom zijn per 2023/2024 een Nederlandstalig en een Engelstalig premasterprogramma ingericht, met het oog op toelating van niet direct toelaatbare kandidaten per academisch jaar 2024/2025, van wie verwacht wordt dat zij voorafgaand aan hun master het

premasterprogramma succesvol doorlopen. Tegelijkertijd moedigt de faculteit programmacoördinatoren aan nauwkeurig naar de toelatingscriteria in de desbetreffende master te kijken en deze zodanig te formuleren dat het invoeren van de premaster voor kandidaten niet per se een verzwaaring betekent ten opzichte van de voormalige toelatingstoets. Kandidaten die afgestudeerd zijn aan een HBO-rechten opleiding die civiel effect willen vergaren dienen allen de Nederlandstalige premaster te doorlopen.

Kandidaten voor de bacheloropleidingen wordt in het kader van de [studiekeuzecheck](#) de mogelijkheid geboden een matchingsvragenlijst in te vullen voordat ze aan hun opleiding beginnen. Op basis van deze vragenlijst wordt aan de kandidaat vervolgens een studiekeuzeadvies gegeven (waarbij een stoplichtmodel gehanteerd wordt; een groen advies voor een positief advies, een oranje advies waar bedenkingen bestaan over de matching en een rood advies bij een negatief advies). Alhoewel het invullen van de matchingsvragenlijst in het verleden verplicht was, is het invullen van deze vragenlijst op basis van universitaire besluitvorming inmiddels vrijblijvend – wat ertoe leidt dat slechts een minderheid van studenten gebruik maakt van de studiekeuzecheck.

Studentbegeleiding en studeerbaarheid

Op basis van de Kwaliteitsafspraken krijgen alle eerstejaars bachelorstudenten een stafid als mentor toegewezen. In een drietal bijeenkomsten in het eerste semester van de studie (die in groepsvorm of individueel kunnen plaatsvinden) kan de mentor sonderen of sprake is van problemen en eventueel doorverwijzen naar eerstelijns of tweedelijns zorg binnen de universiteit, in de vorm van de studieadviseurs of de studentpsychologen. Hoewel de vraag naar hulp voor mentale problemen ook al voor de coronapandemie gestaag toenam, heeft de pandemie gezorgd voor een toenemende vraag naar ondersteuning. De faculteit heeft daarom – deels op basis van NPO-middelen – in 2021 een *dedicated wellbeing officer* aangesteld. Dit is een psycholoog die in de rol van studieadviseur specifiek aandacht besteedt aan de mentale gezondheid van studenten. In die rol is hij ook betrokken bij de ondersteuning van de mentoren en de staf in het algemeen.

De bachelor European Law School kent een bindend studieadvies (BSA) waar studenten die minder dan 40 EC behaald hebben in het eerste jaar van hun opleiding, de opleiding moeten verlaten en zich gedurende zes academische jaren niet meer voor dezelfde opleiding kunnen inschrijven. In de bachelors Rechtsgeleerdheid en Fiscaal Recht wordt gepilot met een persoonlijk studieadvies, waar wel een studieadvies in het kader van de WHW wordt gegeven, maar waar wordt afgezien van de afwijzing zoals die aan een negatief advies verbonden kan worden. Mede door landelijke ontwikkelingen op het gebied van het BSA en de door de coronapandemie veroorzaakte verstoring van het meten van resultaten in de pilot is besloten de pilot in 2023/2024 te beëindigen en vanaf 2024/2025 opnieuw een BSA in te voeren voor de bachelor Rechtsgeleerdheid.

Standaard 3: Toetsing

Facultair toetsbeleid

Het toetsbeleid van de faculteit gaat uit van het beginsel dat het opleidingsmanagement *zorgt* voor toetskwaliteit en dat de examencommissie deze kwaliteit *borgt*. Deze verhouding is vastgelegd in een zogenaamde RACI-matrix die in 2016 is opgesteld en die in 2023 is herzien en aangepast. Het facultair toetsbeleid uit 2017 is in 2023 eveneens herzien en aangepast (zie algemene bijlage). Op basis van dit facultaire beleid dat – zoals hieronder beschreven – is ingebed in de universitaire visie op toetsing – bepalen opleidingen hun eigen aanpak. De faculteit heeft ervoor gekozen om de implementatie van de nieuwe visie op toetsing tegelijk uit te rollen met de herziene curricula. Dat wil zeggen dat de visie in de bachelors Rechtsgeleerdheid en Fiscaal recht per academisch jaar 2020/2021 gradueel is uitgerold. Voor de bachelor European Law School en de masters geldt dit per 2023/2024.

Toetsplannen op programmaniveau

Sinds de curriculumherziening in de bachelors Rechtsgeleerdheid en Fiscaal Recht vindt dat beleid voor die bachelors zijn weerslag in een toetsplan (zie algemene bijlagen) waarin het beleid voor die opleidingen geoperationaliseerd wordt. Met de uitrol van de curriculumherziening in de bachelor European Law School wordt een soortgelijke aanpak gebruikt. Ook in de masteropleidingen wordt het werken met een toetsplan aangemoedigd.

Universitair toetsbeleid

Toetsing aan de faculteit staat sinds 2020 in het licht van de nieuwe [UM vision on assessment](#), waarvan de opstelling en de implementatie als universitaire Kwaliteitsafspraken zijn vastgelegd. Deze nieuwe visie vloeit voort uit een aanbeveling uit de Instellingstoets Kwaliteitszorg (ITK) die neerkwam op het inrichten van een toetsstelsel dat recht doet aan de integrale onderwijsfilosofie. Een gelijkaardige opmerking werd gemaakt door de vorige visitatiecommissie, die opmerkte dat de nadruk bij toetsing vooral op een eindtentamen per onderdeel lag.

De nieuwe UM-visie op toetsing heeft drie kernelementen. Toetsing moet in de eerste plaats betekenisvol zijn, in de zin dat toetsing wordt ingezet als leerelement en niet alleen als meetinstrument van het geleerde (*assessment for or as learning instead of assessment of learning*). In de tweede plaats moet toetsing qua vorm en inhoud aansluiten bij de CCCS principes van het PGO. Ten slotte vraagt de visie om toetsgovernance op programmaniveau. Dat wil zeggen dat de opleidingsdirecteur verantwoordelijk is voor een toetsplan voor de opleiding, waaruit blijkt dat binnen de opleiding getoetst wordt op een manier die *constructively aligned* is, die er voor zorgt dat alle eindtermen van de opleiding afdoende getoetst worden, dat opleidingsonderdelen getoetst worden op meer dan één moment (dus niet alleen een eindtoets) en dat dit gebeurt op een manier die voldoet aan de eisen van het kwaliteitsborgingskader zoals dit door de examencommissie wordt gehanteerd (Het uitgangspunt is dat alle toetsing valide, betrouwbaar en transparant is. Door het organiseren van toetsing op opleidingsniveau wordt ook tegemoetgekomen aan de aanbeveling van de vorige visitatiecommissie aangaande de kwaliteitsborging op curriculumniveau.

Hoewel er beperkt geëxperimenteerd werd met digitale toetsing voor de coronapandemie, heeft die pandemie gezorgd voor een omslag. Nagenoeg alle on-site tentamens worden inmiddels digitaal afgenomen.

Examencommissie

De faculteit kent één examencommissie voor alle opleidingen. De examencommissie bestaat uit 9 leden (8 leden van de wetenschappelijke staf en een extern lid) en wordt ondersteund door drie secretarissen en twee administratief medewerkers. Bij de samenstelling van de commissie wordt aandacht besteedt aan het feit dat er binnen de commissie voldoende inhoudelijke expertise is om alle opleidingen af te dekken. De commissie deelt zichzelf op in meerdere subcommissies die verschillende foci hebben (bijvoorbeeld fraude en kwaliteitsborging). Onderwijskundige ondersteuning is – waar nodig – beschikbaar door middel van een van de beleidsmedewerkers onderwijs die zich in toetsing heeft gespecialiseerd. De examencommissie vergadert maandelijks; de voorzitter vergadert wekelijks met de secretarissen. Daarnaast neemt de voorzitter deel aan het hierboven genoemde onderwijsoverleg. De examencommissie benoemt de examinatoren van de verschillende opleidingsonderdelen. In de periode na de coronapandemie heeft de examencommissie – mede ingegeven door ervaringen met de coronapandemie en ontwikkelingen aangaande artificiële intelligentie - ingezet op een verdere professionaliseringsstrategie aangaande de kwaliteitsborging van toetsing. Begin academisch jaar 2023/2024 heeft de examencommissie een kwaliteitsborgingsraamwerk (zie algemene bijlagen) uitgezet op basis waarvan door de examencommissie benoemde examinatoren toetskwaliteit-gerelateerde informatie aan de examencommissie moeten aanleveren.

Beoordeling eindwerkstukken

De opleidingen worden allemaal afgesloten met een eindwerkstuk in de vorm van een bachelor essay of een masterthesis. Bij beide onderdelen gaat het om een culminatie van de leeruitkomsten van de respectievelijke opleiding in de vorm van de weerslag van een zelfstandig juridisch onderzoek – elk op diens eigen niveau.

De faculteit kent voor de bachelor essays en voor de mastertheses een duidelijk facultair beleid. Waar tot september 2023 sprake was van een facultaire scriptiecoördinator die zowel het bachelor essay als de masterthesis onder haar hoede had – is per 2023 gekozen om twee bachelor essay-coördinatoren (een voor de Nederlandstalige bachelors en een voor de Engelstalige bachelor) en een masterthesiscoördinator te benoemen en deze duidelijker onder de respectievelijke opleidingsdirecteuren te positioneren. Op die manier wordt de inbedding van het eindwerkstuk in de opleidingen gegarandeerd.

Eindwerkstukken worden altijd nagekeken door twee beoordelaars, waarbij de eerste beoordelaar ook als begeleider optreedt. Na inleveren en plagiaatcontrole beoordeelt de tweede beoordelaar het stuk, waarna de eerste beoordelaar beoordeeld. Beoordelaars maken gebruik van een ‘handreiking voor normering’. De eerste beoordelaar stelt het cijfer vast, waarbij wordt verwacht dat bij uiteenlopende beoordelingen tussen beide beoordelaars overleg plaatsvindt waarbij de eerste beoordelaar uiteindelijk het cijfer vaststelt. Bij een beoordeling dicht bij de cesuur (5,5; 6) wordt van de eerste beoordelaar in het beoordelingsformulier een uitgebreide onderbouwing gevraagd waarom het werkstuk als voldoende wordt beoordeeld. Bij extreem hoge beoordelingen (9,5; 10) wordt door de eerste beoordelaar een derde beoordelaar ingeschakeld die marginaal toetst of het werkstuk inderdaad een 9,5 of een 10 waard is.

De examencommissie gaat minimaal twee keer per jaar (oktober / november en februari / maart) na, in hoeverre de motivering die in de beoordelingsformulieren en / of rubrics vervat is, het cijfer kan dragen. Hierbij gaat het uitdrukkelijk niet om een inhoudelijke herbeoordeling, maar om de vraag naar validiteit, betrouwbaarheid en transparantie van de beoordeling.

De vorige visitatiecommissie had een aantal opmerkingen aangaande de (beoordeling van de) eindwerkstukken. Aan deze opmerkingen is gevolg geven. Per 2019/2020 is een nieuwe bachelor essay-regeling (zie algemene bijlagen) aangenomen die ervoor zorgt dat (1) de onderzoeksopzet en de methodiek meeweegt bij de beoordeling, (2) dat een werkstuk dat onvoldoende scoort op structuur en onderzoeksvraag automatisch overall onvoldoende scoort, en (3) dat er een beter borgingsmechanisme is om binnen de door de OER voorgeschreven omvang van de werkstukken te blijven. Per 2023 is ook een aangepaste masterthesis-regeling (zie algemene bijlagen) in werking getreden.

Standaard 4: Gerealiseerde leerresultaten

Tot aan de pandemie kende de faculteit op facultair niveau twee alumniraden die jaarlijks advies gaven over de opleidingen. Op universitair niveau worden enquêtes over het arbeidsmarktperspectief van alumni uitgezet. In verschillende – met name master – opleidingen is er contact met alumni die in de desbetreffende zelfevaluaties beschreven zijn.

Uit de meest recente beschikbare alumni-enquete (Graduate Survey, 2022) blijkt dat 5 jaar na afstuderen 81% van de master afgestudeerden op masters niveau of hoger werkt (na 1,5 en 10 jaar is dat respectievelijk 71% en 81%) en 80% in het juridisch domein werkzaam is (na 1,5 en 10 jaar is dat respectievelijk 86% en 81%). Anderhalf jaar na afstuderen zou 89% van de masterstudenten dezelfde master kiezen – dat is een stijging ten opzichte van eerdere cohorten (respectievelijk 79% en 71% na 5 en 10 jaar na afstuderen).

Onder afgestudeerden van bacheloropleidingen wordt geen systematisch onderzoek gedaan naar hun vervolgopleidingen. Er is wel anekdotisch bewijs dat bachelor afgestudeerden – met name die van de bachelor European Law School – relatief makkelijk instromen in prestigieuze masterprogramma's in binnen en buitenland.

3. SWOT-analyse Opleidingsoverstijgende Zaken

Standaard 1: Beoogde leerresultaten

Sterk is de nauwe band tussen onderwijs en onderzoek waardoor resultaten en inzichten uit dat onderzoek direct in het onderwijs aan bod kunnen komen.

Sterk zijn de scherp geformuleerde leeruitkomsten die zorgen voor actuele en uitdagende opleidingen.

Lessen geleerd in de coronapandemie bieden de **mogelijkheid** om op een heel aantal vlakken een versnelde ontwikkeling door te maken. De faculteit kan meer haar rol pakken in de ontwikkeling van juridisch onderwijs al of niet binnen bestaande netwerken of via MILE-initiatieven.

De politieke ontwikkelingen ten aanzien van de positie van buitenlandse studenten zijn een duidelijke **bedreiging** voor de opleidingen aan de faculteit. Internationalisering zit in het DNA van de faculteit en de totale facultaire gemeenschap is een bruisende diverse gemeenschap (waarvan de onderwijscomponent universitair bestempeld wordt als de *international classroom*) die niet zonder deze internationalisering zou kunnen.

Standaard 2: Onderwijsleeromgeving

Sterk is de breed gedragen steun voor de onderwijsfilosofie van UM.

Sterk is eveneens de ruimte die de onderwijsfilosofie geeft aan opleiding specifieke (of zelfs blok specifieke) invulling van die filosofie binnen de pijlpalen van de CCCS-principes en de ruimte voor improvisatie en innovatie die deze ruimte biedt.

Sterk is de diverse bruisende facultaire gemeenschap, waarbij sprake is van een *thriving international classroom*. In deze gemeenschap is in brede zin – ook buiten de daartoe bestemde gremia om – ruimte voor inzichten en inspraak vanuit de studentengemeenschap en is er veel aandacht voor het ontdekken en cultiveren van jong talent.

Een inherente **zwakte** van de onderwijsfilosofie is de arbeidsintensiviteit. Met constant toenemende studentenaantallen moet continue geïnvesteerd worden in het overnemen van uitgangspunten als kleinschaligheid en intensiviteit. Het PGO blijkt moeilijker schaalbaar en gevoeliger voor fluctuaties in aantallen dan klassiekere onderwijsvormen. Daarbij blijft een punt van aandacht om de bemensing van de verschillende opleidingen zo breed mogelijk te houden (zowel wat betreft absolute aantallen als wel wat betreft de verschillende senioriteitsniveau's van de academische staf).

Er zijn nog altijd **mogelijkheden** om de binnen de Maastrichtse onderwijsleeromgeving geleerde lessen verder te dissemineren en nationaal en internationaal onder de aandacht te brengen.

Het vasthouden – zeker in een demografische krimpregio – van voldoende kritische massa aan Nederlandse studenten blijft een mogelijke **bedreiging**.

Standaard 3: Toetsing

Sterk is de duidelijke en sterk geformuleerde nieuwe UM-visie op toetsing. Dit biedt een duidelijk concreet handvat om toetsbeleid- en cultuur binnen de faculteit verder te ontwikkelen.

Sterk zijn de versnelde ontwikkelingen ten aanzien van digitaal toetsen die ervoor zorgen dat staf veel bewuster met toetsing bezig is.

Sterk is de gecentraliseerde aanpak van de begeleiding en de beoordeling van Eindwerkstukken om op die manier een betrouwbare en valide oordeelsvorming in een duidelijk vastgelegd proces te bevorderen.

In het verlengde van de **zwakte** zoals beschreven ten aanzien van de onderwijsleeromgeving geldt ook hier dat het systeem van toetsing – zeker ook in het licht van de nieuwe UM Vision on Assessment – arbeidsintensief is en verdient het werkbaar houden van toetsing de continue aandacht van de faculteit. Zo is recent de nakijktermijn voor staf verlengd van zeven naar tien werkdagen.

Er liggen **mogelijkheden** in het verder doorontwikkelen van digitale vormen van toetsen en het geven van feedback aan studenten.

Tegelijkertijd liggen er **bedreigingen** in die technologische ontwikkelingen – bijvoorbeeld in de vorm van AI-applicaties die bepaalde vormen van toetsen zouden kunnen ondermijnen.

Standaard 4: Gerealiseerde leerresultaten

Het feit dat afgestudeerden van master opleidingen snel werk op niveau vinden en dat bachelors toegelaten worden tot prestigieuze masterprogramma's is een **sterkte**.

De inbedding van (de mening van) alumni in de verdere doorontwikkeling van de opleidingen blijft een **zwakte**.

Wat dat betreft zijn er dus **mogelijkheden** om de rol van alumni meer te bestendigen. Daar is ook een duidelijk centraal alumni beleid voor nodig.

Net als bij toetsing zouden ontwikkelingen bijvoorbeeld in de vorm van AI-applicaties een **bedreiging** kunnen zijn voor eindwerkstukken in de klassieke zin. Wellicht moet gedacht worden aan het introduceren van verdedigingen van eindwerkstukken. In de bachelor Rechtsgeleerdheid wordt hier al mee geëxperimenteerd.

4. Onderwijs in coronatijd

Op donderdag 12 maart 2020 werd van overheidswege aangekondigd dat per de daaropvolgende maandag 16 maart – fysieke bijeenkomsten in het hoger onderwijs in verband met de coronapandemie niet langer mogelijk waren. Op dat moment liepen er een 40-tal vakken in een blokperiode die twee weken daarna in een toetsweek zouden eindigen. Na een crisioverleg met alle blokcoördinatoren op vrijdag 13 maart 2020 werd afgesproken dat alle onderwijs de week daarop online zou plaatsvinden. Vanaf 16 maart 2020 was al het onderwijs van de faculteit online. De toetsperiode van begin april 2020 heeft – weliswaar online – gewoon plaatsgevonden.

Na de acute crisisfase heeft het onderwijs en de toetsing er als volgt uitgezien:

Periode	Onderwijs	Toetsing	Opmerkingen
Maart 2020 – Juli 2020	Online	Online	In de periode april – juni 2020 geëxperimenteerd met verschillende vormen van online onderwijs met verschillende vormen van interactie.
Augustus 2020 – December 2020	Hybride onderwijsgroepen (5 studenten fysiek aanwezig bij roulatie; de rest online) colleges asynchroon of online	Online	In verband met gebouwcapaciteit en intensiviteit onderwijs ingekort naar 1 uur per groep.
Januari 2021 – Juli 2021	Online	Online	Periode van de lockdown. Onderwijsgroepen terug naar 2 uur
Augustus 2021 – December 2021	Onderwijsgroepen fysiek – colleges asynchroon of online	Fysiek in oktober, online in december	Lockdown per 18 december 2021
Januari 2022	Online	Online	Lockdown
Februari 2022 – Juli 2022	Onderwijsgroepen fysiek – colleges ook fysiek weer mogelijk	Fysiek	
Augustus 2022 – heden	Fysiek	Fysiek	Maatregelen voorbij

De coronapandemie heeft een grote impact gehad op het onderwijs, vooral op de onderwijsleeromgeving en de toetsing. Wat betreft de onderwijsleeromgeving is er in de eerste fase en gedurende de lockdowns gebruik gemaakt van online onderwijsgroepen. Na de acute crisisfase is dit gedaan via Zoom, waarbij getracht is de normale gang van zaken in een onderwijsgroep zoveel mogelijk te benaderen. In de periode augustus-september 2020 is gebruik gemaakt van een zogenaamde hybride onderwijsvorm. Om die te faciliteren zijn er gedurende de zomerperiode van 2020 in alle onderwijsgroepskamers zogenaamde smart schermen geïnstalleerd, samen met camera's en microfoons – die het mogelijk maken om een Zoom-sessie in die ruimte te organiseren. Gedurende die periode zijn de onderwijsgroepen omwille van de gebouwbezetting noodzakelijkerwijs ingekort tot een uur. In de praktijk bleek deze vorm minder werkbaar, waarbij weinig gebruik werd gemaakt door studenten van de mogelijkheid om fysiek aanwezig te zijn. Waar dat wel het geval was, bleek dat het in een hybride setting lastiger was om de 'normale' situatie van een onderwijsgroep te benaderen dan in een volledige online setting het geval was. Voor wat betreft hoorcolleges is overgestapt op of opnamen van colleges van voorgaande jaren, speciaal vervaardigde kennisclips – al of niet in combinatie met een online sessie waarbij interactie mogelijk was – of colleges die via Zoom gegeven werden. Tijdens de coronaperiode vonden zeer regelmatig faculteitsbrede Zoom-bijeenkomsten plaats waarin de genomen maatregelen met de staf werden besproken en veel ruimte was voor input en vragen.

De toetsing heeft in het grootste deel van de pandemie – in ieder geval van maart 2020 tot augustus 2021 volledig online plaatsgevonden. Daarbij is gebruik gemaakt van de toetsingsmogelijkheden binnen Canvas (assignments voornamelijk) en van Testvision – dat door de UM gebruikt wordt als digitaal toetsprogramma. Conform de wens van de faculteit (ondersteund door het CvB) is geen gebruik gemaakt van proctoring. In het begin van de pandemie heeft de examencommissie een document opgesteld voor examinatoren met aanwijzingen voor het

construeren van online toetsvormen, met onder meer de aanwijzing om toetsing in te richten op hogere niveau's in de taxonomie van Bloom. Verder is gebruik gemaakt van plagiaatcontroles en integriteitsverklaringen. Er zijn gedurende de pandemie geen aanwijzingen geweest van (grootschalige) fraude omtrent de toetsing.

Na de pandemie zijn de onderwijsgroepen weer volledig on site. De smartboards worden niet langer gebruikt om studenten digitaal deel te laten nemen maar bewijzen wel op andere wijze hun nut. Hoewel er weer fysiek college wordt gegeven, gebruiken veel stafleden kennisclips en online interactiemomenten in hun onderwijs. Qua toetsing wordt – ook in het licht van de hierboven omschreven UM visie op toetsing – een veelvoud van toetsvormen gebruikt waarbij de schriftelijke tentamens inmiddels nagenoeg allemaal digitaal – maar wel on site – worden afgenomen.